

større Agtelse end nu, at der da var mere Hensyntagen over for Kvinden end nu, at retslig set den Indflydelse, Kvinden udøvede i det offentlige Liv, var langt større end i vore Dage. Og det kunde ogsaa være paa sin Plads at pege paa, hvad der for Keften til Dels er gjort i Dag, at Kvinden jo i adskillige andre Lande har Valgret, ikke alene kommunal men ogsaa politisk, og at det, hvor Kvinden har udøvet denne sin Valgret, fra alle Sider er blevet indrømmet, at det har haft den bedste Virkning paa hele det offentlige Liv. Og jeg vil da sige, at der, naar man ser Sagen fra Ægtefæltets og Hjemmets Synspunkt, heller ingen Grund er til at være bange for, at Kvinden skulde faa mere Indflydelse. Thi Ægtefæltene ere næppe saa lyse under de nuværende storcapitalistiske Samskudsforhold, som Socialdemokratiets Modstandere ville gøre det til. Ægtefæltet er i mangfoldige Tilfælde Arig eller i alt Fald væbnet Fred, og hvorfor? Fordi Ægtefæltene ikke længere stiftes i Himlen, som det hedder saa kønt, men stiftes væsentlig af økonomiske Grunde; Spørgsmaalet om, hvorledes man kan møblere sit Hjem, og hvad man har i Spisestammeret, det er Hovedbetingelsen for nu at gifte sig. Derfor siger jeg: Lad os prøve, om vi dog ikke kunde give Ægtefæltet noget mere Indhold, det kunde dog være. Der kæmpes en Kamp overalt — af Arbejderne i By og paa Land, af Bønderne, af de handlende og Haandværkerne, kort sagt af alle dem, der have noget at fordrø, en Kamp for bedre økonomiske Livsforhold, og denne Kamp vil ogsaa sætte sine Spor i Forholdet mellem Mand og Kvinde, det er jeg overbevist om. Men selv hvor Ægtefæltet nu er indholdsløst, vil Gennemførelsen af en Reform som den foreliggende utvivlsomt bidrage noget til, at Indholdet bliver rigere end det er, thi man kan næppe fordrø, at der skal være stor aandelig Harmoni og Overensstemmelse mellem Ægtefæller, naar der ikke foreligger Spørgsmaal, paa hvilke de kunne prøve deres Tanker, og om hvilke de kunne udvælske deres Meninger, og det er desværre saa sjældent Tilfældet i mange Kredse nu. Giver man Kvinden Valgret, vil ikke det ske, som man i Reglen plejer at sige, at Kvinden og Manden ville blive uenige, fordi Kvinderne faa en Opfattelse og deres Ægtefæller en

anden. Det kan være, at dette sker. Men selv om det sker, behøver det ingenlunde at betyde, at de fare i Totterne paa hinanden, saa lidt som det behøver at betyde det samme, naar vi i denne Sal ere af forskellige Meninger, men i øvrigt behandle hinanden med Hensynsfuldhed, fordi man, selv om Vejene ere forskellige, stræber mod det samme Maal: At gøre Samfundet lykkeligere. Jeg tror derfor, at meget af det, der skammer Ægtefæltet og bidrager til, at Ægtefæltet ikke har Indhold, vil falde væk, at Ægtefæltet vil blive rigere, Hjemmene lysere og lykkeligere, end de nu ere. Og saa maa det endelig ikke glemmes, at der nu i Øjeblikket, hvad jeg allerede til Dels har anthydet, er en Mængde Kvinder, der stræber efter at naa op i Klasse med Mændene, og som faktisk økonomisk talt rykke op i Klasse med Mændene. Jeg skal anføre et lille Stykke Statistik i saa Henseende. Fra 1855—85 er saaledes Kvindernes Antal i Industri og Haandværk blevet 2—3 Gange forøget, i Handelen 9 Gange forøget og i Lærerindevirksomheden 20 Gange. Man vil altsaa se, at der i Forhold til Befolkningens Vækst er sket en rask Fremrykning af Kvinder paa Omraader, der tidligere udelukkende vare Mændenes. Det føle vi ikke mindst i Arbejdsverdenen, hvor det, der skulde have været Mandens eneste Opgave, efter hvad man i Reglen siger, er blevet en Opgave, han maa dele med Kvinden. Men deraf, at Kvinden rykker op i Klasse med Manden, rykker ind i de samme Arbejdsforhold, følger i Virkeligheden da ogsaa, at Kvinden fordrer at blive behandlet paa samme Maade, at faa samme Løn for samme Arbejde og i Samskudslivet Indflydelse paa det store Terrain, der hidtil udelukkende var Mændenes eget. Altsaa Kvinderne faa Interesser tilfælles med Mændene her; de fordrø Ligestillelse, de fordrø politisk Ret. Udvides nu Forslaget til det, jeg ønskede, nemlig at alle Kvinder over 25 Aar, gifte eller ugifte, fik den Valgret, som Lovforslaget her tilfigter at give kun en Del af Kvinderne, altsaa de Kvinder, hvis Bosted svarer den betingede Skat, tror jeg, at det vil være til Gavn for hele Samskudet. Jeg tror ikke, at vi kunne være tjente med at udelukke den ene Halvdel af Menneskeheden om ikke for andet, saa fordi vi Mænd jo dog i Almindelighed sige, at denne Halvdel er den bedre Halvdel.